

Megjelen minden vasárnap

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Egy évre	4 frt.
Félévre	2 frt.
Negyedévre	1 frt.
Egyes szám ára	8 kr.

SZERKESZTŐSÉG:

Szobotka Gusztávnál hova a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

MINDSZENT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEKRE NÉZVE

a lap hátulsó (4-ik) oldala 2-helyre van beosztva. Egy hely ára 90 kr. Kínostár bélyegilleték külön 30 kr. Az előfizetések és hirdetési díjak főtisztelendő Keller Lajos plébános urhoz küldendők.

NYILTTERBEN

minden egyes sor közlése 15 kr. Bérmendetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el. Kéziratok vissza nem adatnak.

A vasut.

Kellemesen lepett meg bennünket az elmúlt héten a hír, hogy a vasutgyben Gróf Bethlen Márkus a vármegye gyűléstermébe értekezletet hívott egybe, melyen a a vasuti tervek, költségvetés stb. be lesznek mutatva.

Mindazok kik e nagy horderejű műlétesítését szívükön hordták, örömmel fogadták ez értesítést, a reménynek e gyenge szálát, s valójában a fenti tudósítás oly gyenge szálon függött, hogy még el sem újságolta egyik másik az ismerősöknek a kellemes hírt, megjött a sürgönyértesítés, hogy Bethlen Gróf véletlen betegsége folytán nincs lehetőség az értekezletet megtartani, hanem majd rövid időn elküldetnek a tervek.

Kétségtelen, hogy a Mindenható rendelkezik velünk, hogy ember tervez, Isten végez és hogy az Örökkévaló akaratában meg kell nyugodnunk, de kétségtelen az is, hogy e betegség nagyon rossz időben állott s következett be! Mi történik már most, ha Gróf Bethlen Márkus — mitől Isten óvja — huzamosbb időn át fog gyengélkedni?

A vasutgy nyugszik?! Ha tett ígért beváltattik a vonatkozó okmányok tervek, költségvetések leérkeznek az érdekelt-séghez, hívja össze a gyűlést Csongrádvármegye főispánja avagy alispánja, hívja meg arra az engedményes gróf meghatalmazottját, tárgyaljon az érdekelt-ség azzal, esetleg nélküle.

A „Szentesi Lap“ ez évi 9-ik számában a „szentes-vásárhelyi vasut“ felirattal „Egy megyei képviselő“ aláírással egy

TÁRCZA.

Arad-tól Bilek-ig.

(Úti rajz.)

Bilek 1889. január 9-én.

A lap n. é. közönsége előtt az aradi és szegedi vidék nagyon is ismeretes, s ez oknál fogva ennek leírásával nem foglalkozom! hasonlókép nem untatom a m. t. olvasót a Szeged-Szabadka, illetőleg Gombos-ig terjedő út cselelésével, annál is inkább nem mivel itt semmi említésre méltót sem látunk. Mikor az utas Gomboshoz ér itt már előtte talán még nem ismert látvány tárul szeme elé, midőn a gőzgép a gőzkompa vontatja be utasait E gőzkompa szerkezete s művészi kiállítás az utas figyelmét lekötve tartja annyira, hogy észre sem veszi, mikor a Duna balpartjáról annak jobbpartjára ér. Mikor ezen óriási szerkezet megindul, azt hinné az ember, hogy gőzsiklon halad. A tulsó partra érve 15—20 méternyire vízben fekvő vágányokon át a kissé emelkedettebb Erdődre esik tekintetünk; e hajdan híres helyről bővebbet írni, nem lehet feladata egy ut-leirással foglalkozónak. Erdőtől Bród-ig semmi nevezetesebb dolgot nem láthatni, kivéve a nagy szavai hidat, melyen át magyar Bródtól Boszna-Bródba értünk. Itt meg kellett hálunk, mivel az összeköttetés Sarajevó felé csak

vezércikk jelent meg, melynek tartalmát magunkévá tesszük mi is, irányát helyesljük.

Ha azonban az annyiszor tárgyalt vasutból csak egy lesz test, — ha a vármegye adja az érdekelt-ség által meg nem szavazott összeget, a vármegyét illeti meg a vezérszerep.

Őszinte örömmel vettük mindenha tudomásul, hogy vármegyénk vezetői irányadó férfiai a vasut építéstől nemcsak nem idenkednek, de sőt majdnem egy évtized óta erkölcsileg mindig támogatták ez életre való eszmét. Hogy az ige, testté legyen, leginkább Csongrádvármegyétől függ, vegye tehát kezébe ez ügyet a vármegye s tegyen meg minden tőlle telhetőt, hogy a szentes-vásárhelyi vasut mihamarább ne csak írott malaszt, ne terv, hanem test legyen!

Ne legyen e vasutnál elsőbbségi részvénye egy érdekeltnek sem, legyen minden érdekelt részvényei arányában a vasut tulajdonosa, huzza a biztos hasznót a közel jövőben, viselje azonban egyelőre részvényei arányában a terhet fedezze az esetleg mutatkozó hiányt, szervezze be minden érdekelt a megszavazandó összeget ott és úgy, hol és a hogy lehet!

H.-M.-Vásárhely szűkkebbősége nagy akadály volt eddigé, az lesz talán a közel jövőben is, de ha igaz is, hogy a vasut Vásárhely hozzájárulása nélkül is kiépíthető volna, hasonlóan a vezérférfiak, az érdekelt-ség oda: hogy Vásárhely mint erkölcsi testület érdekelt legyen, nehogy a tisztaig műutat létesítvén a gabona és áru forgalom az irányba tereltessek, mert Vásárhelynek, vidékének reggel történik. Rövid nyugvása után reggeli 5 órakor a keskeny vágányu — kává őrlőnek esufolt — boszniai vonatra ültünk és folytattuk utunkat. Nagyon kellemes társra akadtam itt; a travniki jezsuita gymnasium igazgatója utazott velem, kitől érdeklődéssel hallgattam a bosnyita ifjak tehetségeinek, jó és rossz szokásaiknak cselelését.

Mire e tudós atya befejezé elbeszélését, a nap ő kegyelmének is tetszet minket becses megjelenésével megörvendeztetni. S csakugyan a szó legszorosabb értelmében tette ezt, minthogy ugyanis a gyönyörű Boszna völgyben köröskörül tekinthettünk. Boszna folyónak völgye Boszniának dusan fizető termő földje; e néhány ezer hold eszközli ugyszólván egész Bosznia és Hercegovina összes kiadásainak fedezését. Gyönyörűbbnél gyönyörűbb tájkép lépett elénkbe. E vonalrészen láttuk a szomorú emlékü Dobojt és Maglajt, mely utóbbi fekvése az utasokat csodálkozásba ejtette. Maglajnál a vonat oly kegyes, hogy utasainak időt enged villás reggelinek elköltésére; s mondhatom Szikszaynál (Budapestben) vagy Kovács Tóbinál (Mindszenten) sem étkezik az ember jobban és olcsóbban, mint itt.

Ismét azután még mindig a Boszna völgyében, mely mellesleg mondva egész Sarajevóig terjed, folytattuk utunkat, mely a sok ülés következtében szépségei dacára is, kifárasztott,

és hátterének forgalmára, mintegy támogatására az érdekelt-ségnek szüksége van!

Ma holnap itt a tavasz, őszre készen kellene lenni a pályának, uraim gyors, erélyes eljárásra nagy szükségünk van, ha az 1889. év főbb forgalmi időszakát el nem akarjuk szalasztani.

Szívleljék meg felszólalásunkat azok kiket illet s lépjenek hova előbb a tettek mezejére!

Világfolyása.

Örvendetes eseményként jelezhetjük, hogy a királyi udvar a jövő hóban ismét hosszab időre Budapestre jó.

Örvend az ország, hogy felséges királyát ismét huzanosabb ideig tisztelheti falai közt, s örömet csak fokozza azon kellemes hír, hogy a királyi párral Mária Valéria főhercegnő és völegénye is Budapestre jönnek.

A részletes program ez: Február elején Budapesten lesz az egész királyi család: a királyipár, a trónörökös pár, Mária Valéria főhercegnő és völegénye, Ferenc Salvator főherceg. Ezidén a fiatal főhercegek is a várpalotában rendeznek be lakást, miután most már ő is szorosabban a családhoz tartozik. A palota termeit már most nagyban fütik, hogy az egész télen át lakatlanul álló helyiségek átmelegedjenek akkorra, mikor az udvar megérkezik. Mint már jelentettük, a királyné érkezik elsőnek a fővárosba Mária Valéria főhercegnővel még e hó utolsó napján, vagy pedig február 3-dikán, utánuk néhány nap mulva jön a király. Az udvar budapesti tartózkodása ezidén még a szokottnál is csendesebb lesz.

és észrevétlenül elaludtam, s csak akkor, midőn egy állomásnál megállt a vonat, ébredtem fel és a kíváncsiság az ablakhoz vonzot, honnét egy törököt pillantottam meg, ki fekete kávé kínálgat az utasoknak, kik közül azonban csak az issza a fekete levét, ki nagyon is szomjas, s pedig azon egyszerű oknál fogva van oly kevés vevője a mi törökünknek, minthogy ő maga készíti el a kávé nem épen gustust gerjesztő módon; t. i. a keblében levő cukorból néhány darabot a csészébe dob, s minthogy a kanalat főlöleges tárgynak tekinti és ennél fogva nélkülözi, ujjával fölkeveri, megizleli, s csak ekkor nyújtja az utasnak; tehát more patria csinálja a dolgot. — Innét még néhány állomás érintése után délután 1/2 6 órakor Bosznia fővárossá Sarajevoba érkeztünk; a pályaudvar tele volt közönséggel, mely a rokon, barátok és jó ismerősökre várakozott. Nagy csodálkozásomra egy uri egyén magyarul szólit meg és utba igazítást ad, én szivesen megköszönve kegyességét „Europa“ szállodának omnibuszában helyet foglalok és a városba hajtattunk. Az ut fáradalmi után nem volt kedvem a szállodából kimozdulni. Másnap azonban már reggeli 8 órakor siettem körületekinteni a városban. Fekvése impozáns, körülötte hegyek, s a város részei a hegyoldalban fekszenek! Az élet e városban meglehetősen tarka; mindenféle nemzetiségű külföldi, a benszülött törökök és bosnyákok

Az udvari gyász következtében, — melynek néhány napra való felfüggesztése sem várható — semmiféle táncmulatság nem lesz, csak több udvari ebéd. Hetenkint kétszer, később megállapítandó napokon a király kihallgatást fog adni.

A berlini kormány a Kelettel való személy- és kereskedelmi forgalom emelése céljából közvetlen vasuti összeköttetést akar nyitni Berlin és Konstantinápoly között, melynek az lenne a főcélja, hogy az angol forgalmat, mely eddig a Párison átmenő villámvasutat használta, lehetőleg a német vasutvonalra terelje, Vlissingenen át. A villámvasutat francia igazgatósága tudvalevőleg megkísérelte a német utlevélszabályok miatt Elzászban a direkt keleti gyorsközlekedést, a svájci vonalakra és az arlbergi vasutvonalra átvitel által, a német vasutvonalokról teljesen kiszorítani. A tervezett új villámvasutat Budapesten menne át a London Berlin—Konstantinápolyon át vezető utat körülbelül tizenkét órával rövidebb idő alatt fogja megtenni, mint az eddigi London—Páris—Bécs—Konstantinápolyon átmenő vonat. Az új vonat Bécsset nem fogja érinteni, hogy az észak-németországi, hollandi és angol utasoknak az eddigi több órai bécsi tartózkodást megtakarítsa. A hír Budapestre nézve igen érdekes s ha megvalósul, igen nagy hasznu is lesz.

Felhívás

Magyarországi néprajzi társaság alapításának ügyében.

Az önismeret nemcsak az egyénnél, de a népnél is egyik feltétele a lét biztosításának, a helyes irányu haladásnak, a szerves tökéletességnek; életérdeke és hazafias kötelessége a népnek, hogy ismerje honát és abban önmagát.

Az ismeretek tárgyai mind változnak, de leggyorsabban alakulnak át magok az emberek. A népek lényegének, eredeti mivoltának vonásai napról-napra halványodnak, pusztulnak. Mesék és babonák, mondák és régi nóták, ősi szokások és eszközök, a néphagyomány kincsei, a népelet sajátosságai, a néplélek alkotó részei tűnedeznek, gyakran nyomtalanul elvesznek. Minden új vasutvonal irtó csapás a népiség érdekében. S mind az, a mi különben üdvös a nemzet szükséges haladására nézve, épen általa-

a legnagyobb és legszebb egyetértésben élnek, s megszégyenitenek sok magyar várost és községet, hol az egyetlenségén kívül semmi egyetértés nem létezik. Az épületek elárulják, hogy keleten vagyunk; az állam által építettek kivül, alig van itt csinos ház. A vendégfogadók, vendéglők és különösen kávéházak korszerűleg vannak berendezve. Délelőtt folyamában az áru-csarnokokban, a kinek kedves a tyukszeme, nem tanácsos járnia, mert a sok vevő alig képes egymást a szűk utcákban kikerülni.

Emeli Sarajevo szépségét a városon keresztül folyó hegyi patak, mely meglehetősen széles és több új- és ókori hidakkal ellátva. Emleítésre méltó az épülő félben lévő róm. kath. székesegyház, mely göth stylben épül és ez évi szeptember 8-án leendő felszentelve.

A török Dzamja száma meghaladja az 50-et. A nap bizonyos óráiban megjelennek a törökök e templomaikban és semmi emberi tekintet nem képes őket vallási köteleik teljesítésében akadályozni. Az idegen előtt egy kissé feltűnő a gyakori Ojioioi kiáltás, mely imára való jel — Minden 3—4 ház udvarában temetőt láthatni; a törökök ugyanis tudvalevőleg halottjaikat közelükben szeretik örök nyugalomra elhelyezni.

Kereskedelme a fővárosnak virágzásban van; az ipar azonban fájdalom még mindig sok kívánni valót hagy.

kitő hatásánál fogva romboló az ősnépiség terén: közlekedés, ipar, iskola, könyv, ujság stb. s a fajkeveredés is.

Máshol is megvan a változás e processusa, de talán egy európai országban sem olyan gyökeres hatása mint nálunk. Mert máshol fokozatosan alakulnak át az ősalapok, a fejlődés szerves és önmagából való s a jelenből némileg rekonstruálható a mult. Nálunk azonban féltő, hogy az ősnépis sajátosságok egyszerre és nyomtalanul fognak szürke szintetenségbe veszni és idegen műveltségek áradatai talán új özvizek borítandják Magyarországot, a hajdani Kréta-tenger medencéjét. Siessünk tehát megmenteni, a mit még lehet, építsünk e célra egy Noé bárkáját, alkossunk Magyarországi néprajzi társaságot;

Munkálkodnunk kell vállvetve, közös erővel, egyértelemmel. Nálunk az egyes nemzeti-ségek tudományos munkálkodása mint általában ugye téren is eddig — sajnos! — nem igen vált a nemzet szellemi közkinésévé; népfajunk mintegy ignorálták egymást. Pedig minden néptörzsnek kiváló faji érdeke volna, hogy versenyezve minél több tért foglaljon el a haza általános néprajzában, hogy faji jellegét minél jobban megismerje maga és meg ismertesse a testvéreikkel s az egyetemes tudománnyal, hogy így biztosítsa egyénisége helyét az összemérés körében. E tanulmányoknak természetesen nem szabad egyoldalulnak és kizárólagosnak lenniök: a haza népeit a közös emberiség s az egész nemzet szempontjából kell tekinteni. Ugy ismerjük a magunkét teljesen, ha összehasonlítjuk a másokéval.

Ez általános reflexiók értelmében az alapítandó népvizsgáló társaság céljáról és szervezetéről következő körvonalokban történt egyelőre megállapodás:

A magyarországi néprajzi társaság célja a magyar birodalom és a történelmi Magyarország népeinek tanulmányozása s a kölcsönös megismerés alapján a haza népei közt a terstvéries egyetértésnek és az együvé tartozás érzetének ápolása.

E tanulmányok köre: a hazai népfajok eredete és alakulása, fejlődése és vegyülése, állapota és viszonyai, ethnikus jelleme és anthropologiai jellege, néplélek és népelet nyilatkozatai és tárgyai. Ide tartoznak tehát:

Hagyomány és monda, babona és ráolva-

Két napi időzés után-vonat hiányában postakocsin folytattam utamat a Mostárba vezető vonat legközelebbi állomásig. Reggeli 4 órakor indultak el Sarajevoból és délutáni 2 óra lett, mire Ostrozac vasuti állomáshoz értünk. Utunk meglehetősen unalmas volt egy ideig; csak mikor az 1400 mt. magasságu Kar Ivan hegyre értünk, kezdett kellemessé lenni. A szerpentinek segítségével felértünk a legmagasabb polcra is, a honnét ismét lefelé haladtunk és Kojnica község érintése után Ostrozac-ba voltunk. Meg kell említenem, hogy az itteni országutak kitűnőek; a szentesi műút kismiska hozzájuk viszonyítva; természetesen itt a katonai erők és a kéznél lévő kövek előmozdító jó utaknak.

Három órakor a vonat fűtült és tova repült velünk. Itt ismét sajátos tekintet tárult szemünk elé. A hegyek minden oldalról összeszorulnak. Az országut, mely a Narenta folyó balpartján vonult el eddig, szép vashidon a jobbra tér át, honnét Pozor felé elágazik. A jobb oldalon fekvő zárt völgyből nagy morajjal siet a Rama a Narenta felé. Fent a hegyoldalban egy kaszárnya áll, mint őre fontos ponton. — S most az országut alatt a hegyszorosba megyünk. Az országut erős gránit sziklába van bevésve, míg a Narenta medréből kiépült vasuti vonal a szédtit mélységben folyó Narenta és az országut mellett vezet. Jobbra-balra rengeteg

sás szokások és erkölcsök, életmód és foglalkozás, építkezés és berendezés, butorok és eszközök, ruházat és díszítés, zene és költészet, tánc és játék, népiünnep és miniszterium, gondolkodásmód és tájszólás, szólásmód és közmondás, népmese és találós mese, népdal és rege stb. s az ország lakóinak testi mivolta.

A társaságból mindennemű politikai és felekezeti irányzat feltétlenül ki van zárva.

A társaságnak rendes, alapító, tiszteletbeli és levelező tagjai lesznek, nemi különbség nélkül. Belföldiek rendes tagok lehetnek, külföldiek levelezők. Tagsági díj évenként 3 frt, alapítvány 50 frt. Intézetek és testületek is lehetnek részvevők és alapítók. A tagok díjtalanul kapják a társaság hivatalos közlönyét stb.

Hogy a társaság működése minél mélyebb és messzebbre hasson, szakosztályok szerveztetnek:

I. Egy-egy külön szakosztály minden hazai népfaj tanulmányozása számára.

II. Egy általános szakosztály a folklore és néppszichologia, a népelet és néplélek nyilatkozatai számára.

III. Egy általános szakosztály a népelet használati tárgyai számára, (népies stíl, építés, díszítés, keramika és a szövőipar készítményei, butorok, eszközök, játékszerek stb.)

IV. Egy általános osztály a népzene (és tánc) számára.

V. Anthropologiai (embertani) szakosztály.

VI. Statisztikai szakosztály.

A közgyűlések lehetőleg vándorgyűlések, felváltva az ország más-más vidéken tartatnak. Ezenkívül is rendeztetnek néprajzi kirándulások alkalmas időben és helyekre.

Előleges tagsági jelentkezések e címre intézendők: Dr. Hermann Antal tanár, Budapest, I. Attila-utca 47.

Budapestben, 1888. december hóban.

Az előkészítő értekezletek nevében:

Hunfalvy Pál
elnök.

Hermann Antal
jegyző.

József Főherceg, Abafi Aigner Lajos, Dr. Ábel Jenő, Dr. Acsádi Ignác, Ágai Adolf, Alexics György, Dr. Angyal Dávid, Gr. Apponyi Sándor, Arany László, Dr. Asbóth Oszkár, Bachát Dániel, Baksay Sándor, Dr. Ballagi Aladár, Baló József, Balogh Ármin, Dr. Balogh Ignác, Bánóci József, Barna Ferdinánd, Bartalus István, Bartók Lajos, Bauszern Guidó,

magas, megmászhatlan kopár hegyek emelkednek, melynek csak az égboltozatra engednek egy tekintetet vetni; alattunk a zöld színű pisztrángokban gazdag Narenta hullámjai, az utjokban levő kösziklákban megtörve, haragosan nagy zajt csapva, gyönyörködteik a szemet, Mondhatom az ember hátán végig fut a hideg, mikor e vidéken halad; hiszen nem oly ritkák a vasuti szerencsétlenségek, s ha e helyen történik ilyen, egyetlen egy utas és élő lény sem menekül meg. Másrészt meg nem épen kellemes érzést támasztanak az ember felett csüggyő kiálló sziklák. S a ki nem volt katona, annak tengeri betegséghez hasonló baja lenne ez uton; de én szerencsésen áthaladtam ezen is és e hegy-erdőből lassanként szép völgybe értünk; a folyó ugyan még itt is szédtit mélységben folytatja útját de a vonat kissé szélesebb pályán robot tova, míg meg áll és „Jablanica“ kiált a kalauz. Kiszálltunk, hogy egy pohár borral erősítsük magunkat, azonban nem jutunk hozzá, mint hogy a gyönyörű tájkép lebilincselve tart helyünkön. Egy kis síkságon szétszórva fekszik a község, éjszaki magaslaton levő laktanya által őrizve; éjszaki és délnyugat fele azonban fenéges mészkő tartalmu óriásu hegység nyomul előtérbe, melynek hegyormain, az augusztusi 44—45! (Reaumur) nagy forróság dacára is, folyton látható hó.

(Vége köv.)

Bayer József, Benedek Elek, Dr. Berecky Endre, Berec Antal, Berec Gyula, Dr. Berkesi István, Birkenheuer, Dr. Bloch Henrik, Bobula János, Bogisich Mihály, Dr. Bojnicsics Iván, Bonc Ödön, Dr. Borovszky Samu, Cop-Marlet Mara, Csengéri János, Csöpey László, Csorba Ferenc, Csorba Géza, Dr. Cambel Samu, Dr. Cirbusz Géza, Dr. Cobor Béla, Dapsy László, Deutsch Jakab, Dr. Diner Gusztáv, Donáth Imre, Elischer József, Eötvös Károly, Eötvös Károly Lojos, Dr. Erődi Béla, Evva Lajos, Fáyiné-Hentaller M., Dr. Feichtinger Sándor, Fejérpataky László, Fekete János, Dr. Ferency József, Feszty Árpád, Dr. Fialovszky Lajos, Filtsch József, Dr. Finác Ernő, Fircák Gyula, Fröhlich Róbert, Fraknoi Vilmos, Garda Samu, Dr. Gerece Péter, Dr. Giesswein Sándor, Dr. Goldziher Ignác, Dr. Gopcsa László, Groó Vilmos, Grünvald Béla, Gyertyánffy István, Gyarmathy Zsigmond, György Aladár, Gyulai Pál, Gyulay László, Gönci Ferenc, Gömöri Havas Sándor, Dr. Hamary Dániel, Hatzlinger Ferenc, Dr. Havas Gyula, Dr. Hajóczy R. József, Heinrich Alajos, Heinrich Gusztáv, Hekinger István, Herman Ottó, Hevesi József, Dr. Hirschler Ignác, Jakab Ödön, Dr. Jancsó Benedek, Jancsó Gábor, Dr. Jendrassik Ernő, Jókai Mór, Kaas Ivor, Káldy Gyula, Kálmány Lajos, Dr. Kármán Mór, Kassai Vidor, Kazár Emil, Dr. Kátona Lajos, Keleti Károly, Kern Lipót, Király Pál, Király Pál, (dévai) Dr. Kiss Áron, Dr. Klamarik János, Dr. Kohn Sámuel, Kolombán Samu, Komócsy Lajos, Koszilkov Lipót, Körösi Henrik, Körösi József, Kőváry László, Dr. Krauss Fr. S. Kuliszky Ernő, Kun Róbert, Kurz Sámuel, Gr. Kun Géza, Dr. Kuzsinszky Bálint, Latkóczy Mihály, Lehooky Tivadar, Leland Ch. G. Lévy József, Libertiny Gusztáv, Lill Tivadar, Lindner Ernő, Lócy Lajos, Lovcsányi Gyula, Dr. Lutter Nándor, Mac Ritchie Dávid, Mailand Oszkár, Makray Zsigmond, Majláth Béla, Marcali Henrik, Margitay József, Dr. Marienescu Athan, Marx Antal, Dr. Márki Sándor, Dr. Medvecky Frigyes, Meltz Oszkár, Merényi Kálmán, Michels Sándor, Mike Géza, Mikszáth Kálmán, Molnár Antal, Molnár Viktor, Dr. Ravasik E. Emil, Nagy Miklós, Norberg L. Br. Nyáry Jenő, Hg. Odescalchy Artur Orbán Balázs, Dr. Patrabány Lukács, Dr. Pauer Gyula, Paulay Ede, Paulovics Sándor, Péchy Imre, Perl Soma, Peisner Ignác, Péter János, Pintér Sándor, Podhradzky Lajos, Popovics V. István, Dr. Pozder Károly, Pulszky Ferenc, Rádisics Jenő, Radó Antal, Rákosi Jenő, Rakovszky István, Reichné-Neuhaus M. Réthy László, Riedl Frigyes, Rill József, Rohn József, Roskovics Ignác, Ruby József, Br. Salmen Jenő, Scherer Ferencz, Schwarc Gyula, Dr. Schwiker J. H. Sebesi Jób, Dr. Simonyi Jenő, Simonyi Zsigmond, Sólyom Fekete Ferenc, Dr. Spitzer Samu, Sponer Andor, Dr. Staub Mór, Stausz Adolf, Szabadkay Ignác, Szádeczy Lajos, Szarvas Gábor, Szász Domokos, Szász Károly, Szatmáry György, Széll Farkas, Dr. Szendrey János, Dr. Szentkláray Jenő, Sziklay Béla, Szilágyi Sándor, Dr. Szinney József, Tábori Róbeert Tagányi Károly, Téglás Gábor, Télfy Iván, Telmányi Emil, Dr. Téry Ödön, Ponori Thewrewk E. Dr. Thring Gusztáv, Tialios György, Timár Pál, Thorma Károly, Dr. Török Aurél, Törs Kálmán, Tuymér János, Dr. Váczy János, Vadnay Károly, Vágó Pál, Vámbéry Ármán, Várnai Sándor, Veres Ferenc, Dr. Versényi György, Dr. Vizoly Z. Imre, Volf György, Dr. Wagner Lajos, Webber Rudolf, Webber Samu, Weisz Károly, Wigand János, Dr. Wislocki Henrik, Wolff János, Xantus János, Gr. Zaluski Emil, Gr. Zichi Jenő, Zilahi György, Zsidó Domokos, Zsilinszky Mihály, Dr. Zsilinszky Endre.

A fentebbi felhívás értelmében alakítandó

magyarországi néprajzi társaságban részt venni hajlandó vagyok.

Helyi és vegyes hírek

— **A Mindszent előfizetőihez!** Előfizetőinket, úgy az alapító — egyesületi tagokat kik járandóságukat eddig le nem fizették, felkérjük ez uton utolszor, hogy tartozásaikat főtisztelendő Keller Lajos urnál fizessék le, ellenesetben per utján kellend ez összegeket beszédni!

— **A regále megváltás.** Községünk váltságügyi bizottsága gyakran ülésezik a regálejog megváltása miatt. Szívükön hordják a közügyek, rendjén van ez így — ez ügyben hó 31-én rendkívüli közgyűlés lesz.

— **Az állami ménék.** Mint értesülünk a múlt évben itt volt ménék lesznek ez évben is, hozzánk küldve. Sajnosan értesülünk e körülményről, mert bizony igen kevés volt a múlt évi eredmény. Könnyen hagyta előjárásunk e fontos gazdasági ügyet, reméljük jövőre más-kép lesz.

— **Alapszabály jóváhagyás.** Csongrádvármegye törvényhatósága a járdák készítése tekintetében alkotott szabályrendeletet jóváhagyta. Nincs más hátra, semmint érvényt szerezni a nagyon is szükségessé vált szabályrendeletnek!

— **A sorozás.** A tiszántúli járásban a sorozás Március hó második felében fog megtartatni.

— **Halálozások.** Két egyszerű vagyoni viszonyok között élt, általában tisztelt, szeretett polgárt kísértette hó 20-án és 25-én öröknyugalom helyére. Judik József 79 évet élt polgártársunk e hó 19-én halt el és temettetett el általános részvét mellett e hó 20-án. Lővi Herman 70 évet töltött szakadatlan munkásságban és végezte hosszúságos, kínos szenvedés után földi pályáját dr. Wiener Márk ez utóbbi alkalomból szép gyász beszédet mondott, úgy hogy a nagy számu közönség jó része könybe lábadt szemmel kísértette az istenbe boldogultat oda, — „hol már nem fáj semmi“!

— **A Tisza töltések feljárói.** Említettük, hogy az államépítészeti hivatal a faluból a Tiszához vezető fel — s illetve lejárót karfakkal látatta el. Ezen intézkedés szükséges és célszerű volt ép úgy mint a foganatba vett földmunka, ugyan ezt kellett volna a túl a Tiszán is tenni!

— **Milyen lesz az idő?** Mivel keleten a légsúlymérő rohamosan emelkedik és Közép-Franciaországban sülyed, vidékiünkön nyugtalan, havas esős időt várhatni, eleinte langyos, később kemény, hideg napokkal.

— **Rabok munkája.** A nagyenyedi orsz. fegyintézet jelentése szerint a fegyintézetbeli rabok munkája 1888-ban 11.009 frt 40 kr. tiszta jövedelmet hozott. Minden rab átlagos számításal fejénként 14 $\frac{1}{2}$ krt. keresett minden nap. A jövedelemből az államkincstár javára esett 8612 frt 89 kr, a raboknak 2396 frt 51 kr. A lefolyt évben a rabok mint asztalosok, ácsok, kádárok, szabók, harisnyakészítők (gépekkel), kosárkötők, vargák, lakatosok, kovácsok, takácsok, szürpostós és pokrócsinálók dolgoztak. Legtöbben foglalkoztak a szürpostó- és pokrócgyártással, asztalossággal és lakatossággal. Két év óta a rab munka jövedelme jelentékenyen emelkedett.

— **Különös párbaj.** Nagyváradon. A párbaj hősei: két odavaló kereskedőseged, a kik egy mulató helyen összekapván, lovagias uton készültek egymással elbánni. A párbajsegedek azonban igen leleményesen egészen új feltételekkel léptek ki a párbaj színterére. Sem kard, sem pisztoly nem volt ott. A segédek egy fekete és egy fehér golyót huztak. Egyikük elmondta a feltételeket, melyek szerint az, a ki a fekete golyót huzza, kötelezi magát, hogy a három hónapig nem iszik bort. A felek természetesen meg voltak elégedve e feltétellel és siettek is golyót huzni. A ki a fekete golyót huzta, az esetleg éppen bornem issza ember és így két-

szeres hősiességgel indult neki kötelezettsége beváltásának. A felek pedig kibékültek, meggyőződven arról, hogy igen bölcs dolog volt ez az amerikai párbaj — nagyváradi javított kiadásban.

CSARNOK.

Fővárosi levél.

Budapest január 16.

Sohasem hasonlított Budapest Párishoz annyira mint most. Ott sincs téli saison, nálunk sincsen. Csak az előidéző okokban van egy kis különbség. Párisban nincs téli saison, mert az a világ, mely saiont csinálja, kastélyaiban marad vadászgatni, akinek pedig nincs kastélya, az elmegy vadászgatni napsugarakat és louisdorokat Nizzában és Monacoba. A mi saioncsináló nagyvilágunk nem megy ugyan sem délnek, sem tengerpartnak, de azért a „fővárosban is hiányzik.

Egyszerűen nem létezik sehol.

Annak a fővárosnak melynek nincsen udvartartása, diplomaciai kora, brazíliai és yankee millimosai, annak téli saionja sem lehet. Nálunk a téli saion szaporodási és csökkenési forgalma 5—6 fővárosi családnak, melyek majdnem a vérfertőzésig vannak egymással összeszorgoskodva.

Kirakkolnak diszmagyarban és teljes létszámban minden köztük előforduló házasságnál és halálesetnél, a mivel különben senkinek sem ártanak.

A mágnások megelégszenek azzal, hogy összecsiszítják a járó kőket, a járókők gyönyörködnek az ingyenes operettszerű felvonulásban s a boldog pár elrobog Olaszországba.

A minap egyenesen az oltártól utazott el délnek külön vonaton egy ilyen ifju házaspár. Ha tudták volna, hogy mi vár rájuk odalent, talán a vegyes vonattal is megelégnék. Világlátott emberek ugyanis mesélik, hogy az élelmes taliánok szállodáikban külön mézeshetes szobákat rendeztek be, melyek falaiban, óh s hóking! titkos repedések nyulnak, a miket bérbe adnak kíváncsi szemek tulajdonosainak. Egyszer pedig megtörtént, hogy a rosszul tájékozott szállodás tévedésből éppen a fiatal férjét kínálta meg az indiscret nyílás élvezetével. A talán természetesen irtóztatóan fel lett pofozva és a nász utasok sebtben vonultak vissza zord hazájukba, a hol nincsen pomeráncs és gondoliére, de vannak dupla ajtók, vastag falak és magánlak megsértését fenyegető paragrafus.

Ennek a fiatal házaspárnak tiszta öröme különben már elvult rontva, mielőtt még a cupéba szálltak volna. Egyik nagynéjük, a kinek nem tetszett a vőorra, közvetlen az esküvő előtt összes vagyonát évjáradékká változtatta át egy fővárosi pénz intézetnél.

Kap naponként 100 frtot, a mi mindenestre sok egy 65 éves asszonynak; de a célját elérte vele, mert életjáradékra nincs törvényes örökösödés és köteles rész.

Tagadhatatlan, hogy ennél Berele Hay a ki most tizedik hónapban a külső váci körüti fogház „műveltebb osztály“ cellájában raboskodik, sokkal előnyösebb életjáradék üzletet kötött. Egyszerre csak nagyon megbetegedett. Phetyris és hátgerinc sorvadás ütött az öregbe, jó darabig eleven halálként ijeszté ismerőseit szármalmas kinézésével. Ekkor cserélte be karcagi fekvőségét előnyös életjáradékért egy 6. tagu konsorcziumnál, mind oly irgalmas felebarátok, mint ő maga.

Azonban ötödik Sixtus pápa nem dobta el munkóit olyan frenetikus életvidorsággal, mint a minővel kapta vissza Berele egészségét a szerződés aláírásától kezdve. 20 éve huzza az életjáradékot, birtokának háromszoros értékét is beszédte már és még mindig van olyan csont, hogy naphoszant táncol hideg celiajában, fukarkodik fűteni a rajzszugori, bár liberális büntető

rendszerünk mellett pezsgőt is hozhatna magának.

Erről a ritka rabról, ki Monor és Irsa között 2400 holdnak az ura, jut eszembe a budapesti kir. ügyészség kimutatása, mely 2542 emberre teszi az idei fővárosi elítéltek számát. Már most ha helyes a bűnügyi statisztika olyan állítása, hogy csak minden 4-ik gonosztevőt itélnék el akkor 10,000 gazember sétál az aszfalton közel annyi a hány gázláng ég a fővárosban, vagyis annyi gonosztevővel találkozunk naponként a hány gázlánggal.

A jó madarak közül azok bűnhődnek a leg-súlyosabban, a kik tulajdonképen nem is gonosztevők s egész vétkük csak annyiból áll, hogy nincs prêmes téli kabátjuk s még egyéb, a mi ezzel jár.

Palotát építettek számukra, a főváros toloncházat, de a palota belül inkább beillik elősdi állatkák országos tenyészdéjének. Ott követi el az állam évről-évre a 258 §-ba ütköző vétséget, mely a személyes szabadság megsértéséről szól. Hónapokig sőt évekre csuknak be szerencsétleneket, a kiknek nem tudjuk megállapítani, nem bűnösségüket, mert akkor elítélnék — illetőségüket.

A toloncházal csupán a kórházak versenyezhetnek még. A Szent János városi kórházban az ápolónők megitták a borogatásokra szánt alkoholt és hogy orgiájukba a betegek nehábor-gathassák, lekötötték a szerencsétleneket ágyaikhoz egy fertőző betegségben szenvedő pacines-nek valahogy mégis sikerült feloldani kötelékét és megugrott ebből a pokolból, melyet Daute elefejtett felvenni sorozatában.

Levelemet a jurista bál mérlegével zárom le. Jelen volt 150 hölgy, közöttük 81 táncos nő, (a szokásos 40%-os ráadás nélkül, mivel a báltudósítók a bál sikerét hatványozzák) és 800 frakkos ur. Oh minő pompás arány! kiáltanak fel a kisvárosi hölgyek. De csak nyugodjanak meg. A fővárosi elitebál látogató férfi közönségének csak 10%-a táncol, de azért valamennyien ingyen az az potya jegyekkel jelennek meg. Csak Andrássy Gyula gróf és Edelsheim Gyula báró fizeti meg a jegyét, a többi urak úgy kapiák a rendezők-től. Igenis a gyöngye és bájos leánykák és ezek mamái fedezik a méreg drága családjegyekkel az erős nem mulatságát, az elitebálók költségét. A mi különben csak valódi nyugati civilizációra vall, mert pl. a Buzalkában a gavallér szurja le az 5 krt. minden táncért, míg a hölgyek ingyen lejtnek. A barbárok!

Giegerl
Magyar Értesítő.

Irodalom.

„Magyar Értesítő“ címe azon folyó iratnak, mely minden szerdán és szombaton magyar francia és német nyelven jelen meg Budapesten Liptai Cornél szerkesztése alatt. A folyóirat működési tere ép oly változatos és érdekes, hasznos, mint minő tartalma! Előfizetési ára negyed-évre hetenként egy szám 1 frt 50 kr., hetenként 2 szám 3 frt. s Budapestre, váci körut 17. sz. alá küldendő.

Vasuti menetrend.

H.-M.-Vásárhelyről—Szeged felé: 6 óra 46perccel, 5 óra 28 p. este

H.-M.-Vásárhelyről—Nagy-Várads felé délelőtt 10 óra 24 perckor, délután 7 óra 11 perckor.

Kistelekről—Budapestre: személyvo-nat éjjel után 2 óraker, délután 3 óraker: omnibus-vonat reggel 6 óraker.

Kistelekről—Szegedre: személyvo-nat déli 12 óraker, éjjel 12 óraker, omnibus, vonat délután 6 óraker.

Szentesről—Budapestre. Indul 5 óra 38 perc reggel, 11 óra 15 perckor d. u.

Szolnokról—Szentesre. Indul 3 óra 26 perc éjjel 11 óra 50 perc d. e.

Szentesre érkezik 8 óra 16 perc d. e. 4 óra 30 perc d. u.

Felelős szerkesztők:

KELLER LAJOS és SZOBOTKA GUSZTÁV

Kiadótulajdonos:

AZ ALAPÍTÓ EGYESÜLET.

MEGHÍVÓ

A mindszentiönsegélyző szövetkezet

f. 1889. évi február hó 10-ik napján

Mindszente a község háza tanácstermében d. u 2 óraker rendes közgyűlést tart, melyre a szövetkezet tagjai azzal hivatnak meg, hogy aszámadások a szövetkezet helyiségében a tagok által naponkint d. e. 10—12 óra között betekintheők.

A közgyűlésen a következő tárgyak lesznek elintézendők:

- 1-ször. Az igazgatóság 1888. évről előterjesztendő évi jelentésének tárgyalása
- 2-ször. Egy pénztárnok esetleg egy könyvezető megválasztása és évi fizetések megállapítása
- 3-ször. A felügyelő bizottság által átvizsgált, évi számadások megvizsgálása, a mérleg s az osztalék felosztásának jóváhagyása, nem különben a fölmentvény iránti intézkedés:
- 4-szer. Az alapszabályok 36. §. szerint az igazgatóságnál netán bejelentendő indítványok tárgyalása és végre
- 5-ször. Az igazgatóság és felügyelő bizottság megválasztása.

Mindszent 1889. január 24.

Tary Endre
igazgató.

T. Csillag Anna kisasszony Budapeste.
Kitűnő jó hatású hajnövesztő kenőcsét oly sokan dicsérik és annak sikeréről oly sokat hallottam, hogy kérek részemre utánvétellel egy 3 frtos köcsöggel küldeni.

Condianó Sándor,
ezredes, Ő Felsőge a romániai király szárnysegéde. Bukarest.

T. Csillag Anna kisasszony Budapesten. Van szerencsém megkeresni a kitűnő jó hatású hajnövesztő kenőcséből egy tégelylyel a 1 frt és egy tégelylyel a 2 frt utánvétellel küldeni. Tisztelettel
gr. Starhenberg Guido Köpösdön.

T. Csillag Anna kisasszony. Sziveskedjen nekem postafordultával az ön kitűnő hajnövesztő kenőcséből egy 2 frtos köcsöggel küldeni.
Ludvig Ritter v. Liebig
Reichenberg.

T. Csillag Anna kisasszony Budapesten. Tisztelettel megkeresem, nekem a kitűnő hatású hajnövesztő kenőcséből két darab 2 frtos tégelylyel utánvétellel küldeni.
Ifj. gróf Eszterházy Imre,
Bakony-Szt.-László.

T. Csillag Anna kisasszony. Legyen szives kitűnő hajnövesztő kenőcséből egy köcsöggel a 2 frt utánvétellel küldeni.
Ógr. Pallavicini Ad.
Abauj-Szemere.

T. Csillag Anna kisasszony Budapesten. A mellékelt 2 frtért kérek az ön kitűnő, felülmulhatatlan haj- és bajsznövesztő kenőcséből postafordultával küldeni. Tisztelettel
báró Vatzdorf, Váth (Vasm.)

T. Csillag Anna kisasszony Budapesten. Sziveskedjen az ön híres s kitűnő haj- és szakálnövesztő kenőcséből még egy 3 frtos tégelylyel mihamarább küldeni. **Dr. Alex. Freih. v. Neupauer**
Graz, Hofgasse.

T. Csillag Anna kisasszony Budapest. Az ön kitűnő hajnövesztő kenőcséből kérek egy 2 frtos köcsöggel küldeni. **Wurband Anna grñ**
Bickfeld.

T. Csillag Anna kisasszony Budapest. A kitűnő kenőcséből kérek egy 2 frtos köcsöggel. **Gróf Gonrey Félix**
Bécs.

Igen tisztelt Csillag Anna kisasszony Budapest. Kitűnő hajnövesztő kenőcséből kérek két köcsöggel küldeni. Tisztelettel **Ludvika Schvenk v. Reindorfk.** k. Hauptmannsgattin, Prag.

En Csillag Anna

185 cm. hosszú óriási Loreley-hajammal, melyet az általam feltalált kenőcs 14 havi használata után nyertem, mely megakadályozza a hajkihullást, elősegíti a hajnövést és erősíti a hajbőrt, uraknál elősegíti egy teljes erős szakálnövést, rövid ideig való használat után a hajnak, valamint a szakálnak természetes színt és sűrűséget kölcsönöz és megóvja korai őszüléstől a legmagasabb korig. Egy köcsög ára 2 frt. Postával küldés naponkint a pénz előleges beküldése vagy posta-utánvétel mellett az egész világba.

Csillag és Tsa
Budapest,
Király-ut 26.

T. Csillag Anna kisasszony Budapesten. Ő fensége Carolat hercegnő kér ujjal kitűnő hatású kenőcséből 4 köcsöggel. cím. **Prinzes. Carolat** Góthen

Csillag Anna kisasszony Budapesten. kérek egy köcsöggel az ön kitűnőnek elismert hajnövesztő kenőcséből. Tisztelettel **Anna Edle v. Lichtnegel**
Wien, Stuckgasse.

T. Csillag Anna kisasszony Budapesten. Kérek részemre a kitűnő jó hatású kenőcséből ide postafordultával 8 köcsöggel küldeni. **Baronin von Pistor,**
Hotel Grafen Meren.

T. Csillag Anna kisasszony Budapesten. Kérek az ön kitűnő hajnövesztő kenőcséből egy köcsöggel. **Besohorner Frigyes,** hadnagy a 47-ik gyalogezredbe

T. Csillag Anna kisasszony Budapesten. A különös kitűnő hatású hajnövesztő kenőcséből kérek utánvétel mellett egy 2 frtos köcsöggel. Tisztelettel **Juszt J**
Oberlehrer. Dekán.

T. Csillag Anna kisasszony Budapest. Kitűnő hatású kenőcsét oly sokan dicsérik, ezért kérek ön is egy 3 frtos köcsöggel. **Selma (von Preusz)** Meran Züdtirol.

T. Csillag Anna kisasszony Budapesten. Kérek az igen jó hatású kenőcséből még 4 tégelylyel küldeni. Tisztelettel **Wondrak Ludvig,** háztulajdonos, Bécs mellett Maier.

T. Csillag Anna kisasszony Budapesten. Levelem vételénél kérek azonnal az ön híres hajnövesztő kenőcséből 3 nagyobb köcsöggel küldeni. Tisztelettel **Losatella grñfn,** Gailpitz, Mähren.

T. Csillag Anna kisasszony Budapest. Sziveskedjen nekem jó hatású kenőcséből 3 köcsöggel küldeni. Tisztelettel **Jakob Girard v. Ebenstein,** Trient, Tirol.

T. Csillag Anna kisasszony Budapest. Kérek a már küldött jó hatású kenőcséből még 4 köcsöggel. **Tomakovic Zsigmond,** cs. kir. hadbiztos, Ruma.